

Келісілді:
Директордың оқу-ісі жөніндегі
орынбасары:

К.Ш. Татиева
« 23 » 08 2025 ж.

Келісілді:
Ғылыми-әдістемелік жұмыс
орынбасары

Г.К. Кабденова
« 23 » 08 2025 ж.

Қаралды:
Әдістемелік бірлестік
жетекшісі:

А.К. Жилкибаева
« 23 » 08 2023 ж.

Тарих пәнінен «Тарихи тұлғалар» тақырыбында факультатив сабағының Күнтізбелік-тақырыптық жоспары

Сыныбы: 10 «А», 8 «Ә»

Пәні: Қазақстан тарихы

Мұғалім: Балдикова Жанар Батырхановна

2025-2026 оқу жылы

Түсінік хат

«Тарихи тұлғалар» атты факультативтік бағдарлама мазмұнында ежелгі тарихынан бастап қазіргі заман тарихына дейін қамтиды. Ірі тұлғалардың тарихтағы ролін ашады, елеулі тарихи оқиғалар мен құбылыстарды баяндайды.

Қазақстан тарихы – жалпы тарихтың құрамдас бөлігі, бұл біздің туған Отанымыздың тарихы. Батырлармен, хандармен, ақындармен және т.б. тұлғалармен танысады.

Осы Тәуелсіздік мемлекетімізге қалай жеткенімізді осы бағдарламада өтеміз. Әр тұлғаның өмірбаяны мен және осы біздің Отанымызға үлкен үлестерің және жетістіктері мен танысамыз.

Осы бағдарламада оқушылардың дүниетанымдық көзқарастарын қалыптастыруға қосымша материал ретінде пайдаланады.

Бағдарламалық курсты игеру мақсатында қулықтарынан басқа қосымша дидактикалық материалдарды пайдалану арқылы оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға назар аударады. Оқушылардың алған білімдерін бекіту мақсатында өзіндік жұмыстар орындалады. Олар: өткен тақырып бойынша сөзжұмбақтар, тест тапсырмалары, рефераттар, шығармалар және сканвордтар. Аталған әдіс-тәсілдер арқылы оқушылардың санасына берілген білімдерді сыңыруға болады.

Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға көп көңіл бөлінеді. Мысалы: ой-толғау жазу арқылы мұғалім оқушылардың ой-санасын дамытуға, соя шығармаларда жазылған кезендердің ахуалын түсінуге үйретеді. Соңғы сабақта оқушылардың курс бойынша алынған білімдерін қорытындыланады.

Курстың мақсаты мен міндеті:

- тарихи тұлғалардың біздің Отанымыздың дамуына қосқан зор үлесінің маңыздылығын білуге үйрету;
- оқушыларды қазіргі заманда жетіспейтін адами құндылықтарды бағалауға тәрбиелеу, өскелең ұрпақтың рухани байлықтарын жетілдіру, дүние жүзілік мәдениет дамуымен таныстыру;
- оқушының тарихи дүниетанымын кеңейту, өз бетімен ойын жүйелей білуге үйрету, қосымша деректерді қолдана отырып тарихи сананы қалыптастыру;
- адамгершілікке, отансүйгіштікке тәрбиелеу.

Күтілетін нәтижесі:

Жан-жақты білімді, көкірегі ояу, дүниетанымдық көзқарасы қалыптасқан, мәдени құндылықтарды бағалай білетін, рухани байлығы зор тұлға тәрбиеленеді.

Курстың ерекшелігі:

- оқу материалдарының жүйелігі,
- оқушыларға берілетін білімінің саралануы
- оқыту мен тәрбиенің бірлігі
- оқушылар толық тарихи тұлғалар мен танысады.

Курстың мазмұны:

8 сыныпта барлығы-34 сағатқа бөлінеді. Әр бір тақырыпта оқушылар осындай атақты тұлғалар мен танысады:

- Қорқыт;
- Әбу Насыр әл Фараби;
- Әмір Темір;
- Махмұд Қашғари т.б.

«Тарихи тұлға» атты факультатив сабақ күнтізбелік – тақырыптық жоспары

8 «Ә» сынып; сағат саны: 34 сағ.

аптасына 1 сағ.

Білім	Тақырып	Мазмұны	Мерзімі	Сағат саны
I тоқсан				
«Алтын ғасыр» дәуіріндегі Қазақстан тарихі (IX ғ.ғ)	Ерте ортағасыр дәуіріндегі Қазақстан	Қазақстанның орта ғасырлар тарихына жалпы шөлу	5.09	1
	Білге Қаған (683-734жж.) - Шығыс Түрік қағанаты қағаны	Білге қағанның түркі мемлекетін нығайтуы	12.09	1
	Күлтегін (684-731жж.) – Ежелгі түрік мемлекетінің көрнекті қолбасшысы	«Көк түркінің көк семсері»	19-26.09	3
	Қорқыт – көрнекті ақын, күйші, философ	Ұлы ойшыл, нұскалы ақын, көріпкел, бақсы, аңыз кейіпкері Қорқыт	3.10	1
	Әбу Насыр әл Фараби (870-950ғғ) – даланың Аристотелі	Әл – Фараби - түркі ойшылдарының ішінде аты әлемге жайылған «Әлемнің екінші ұстазы» атанған ғұлама.	10.10	1
			17-24.10	2
II тоқсан				
«Алтын ғасыр» дәуіріндегі Қазақстан тарихі (X – XV ғ.ғ)	Орта орта ғасырлардағы Қазақстанның гүлденуі		7-14.11	2
	Жүсіп Баласағұн (1021-1075) - «Құтатқу білік» (құтты білік)	Ақын, ойшыл, ғалым, мемлекет қайраткері.	21-28.11	2
	Махмұд Қашғари (1030-1167) - дәуірдің ұлы жазушысы Қараханидтер дәуірі	«Диуани лұғат ат-түрік» (Түрік тілдерінің сөздігі), Махмұд Қашғари картасы	5.12	1
	Қожа Ахмет Яссауи (1094-1167) - Орта ғасырлардағы Ислам дінін уағыздаушы. Азия және Қазақстан.	«Диуани хикімет» (Ақыл кітабы)	12.12	1
	Бейбарыс (1225-1277) -құлдан бастап мемлекеттік қайраткерге дейін.	Байбарыс (Бейбарыс) сұлтан (1217/18 – 1277 жж.) – Мысыр елінде 17 жылдан аса сұлтандық құрған әміршісі әрі әйгілі мәмлүктердің қолбасшысы	19.12	1
	Қорытынды сабақ. Орта ортағасырлардағы көрнекті кейіпкерлер.	Тапсырмалар	26.12	1
III тоқсан				
«Алтын ғасыр» дәуіріндегі Қазақстан тарихі (XVI – XVII ғ.ғ)	Кейінгі орта ғасырлардағы көрнекті кейіпкерлер. Қазақ хандығы туралы білім.	Үш сан Алаш, Алты Алаш, Он сан Алаш, «өзбек – қазақ» атауы, қазақ этнонимі, Қазақстан атауы	9-16.01	2
	Асан қайғы	(Асан Сад) XV ғ. басты идеолог	23.01	1
	Жәнібек хан және Керей хан XV ғ. – Қазақ хандығының негізін қалаушылар.	Қазақ хандығын құрушылар	30.01	2
	Мұхаммед Хайдар Дулати (1499-1551) – Қазақ мемлекеті. Бірінші тарихшы	«Тарих-и Рашиди» - қазақ хандығының қалай құрылғандығын баяндайтын шығарма.	6.02	3
	Қасым хан (1445-1518) – Қазақ жерін кеңейтуші	«Қасым ханның қасқа жолы»	13-20-27.02	3
5-12-19.03			3	
IV тоқсан				
«Алтын ғасыр» дәуіріндегі Қазақстан тарихі (XVIII – XIX ғ.ғ)	Қадырғали Жалайри (XVI ғ)		9.04	1
	Есім хан (1598-1645) ақылды билеуші және көрнекті дипломат	«Есім ханның ескі жолы»	16.04	1
	Тәуке хан (1683-1739) «Жеті жарғы»	«Әз Тәукенің Жеті жарғысы»	23.04	1
	Төле би (1663-1756)	Әз-Тәуке ханның төңірегіне топтасқан үш би болашаққа бағыт-бағдар жасады. «Билер кеңесі» бекіткен	30.04	1
	Қазыбек би (1665-1765)	Әз-Тәуке ханның төңірегіне топтасқан үш би болашаққа бағыт-бағдар жасады. «Билер кеңесі» бекіткен	7.05	1
	Әйтеке би (1683-1739)	Әз-Тәуке ханның төңірегіне топтасқан үш би болашаққа бағыт-бағдар жасады. «Билер кеңесі» бекіткен	14.05	1
	Қайталау	Қорытындылау	21.05	1
Барлығы				34

Пайдаланатын әдебиеттер тізімі:

1. История Казахстана преподавания в школе (журнал)
2. История Казахстана в школе и в вузах (журнал)
3. История Казахстана (журнал)
4. Қазақстан тарихы (журнал)
5. Егемен Қазақстан (газеті)
6. Ежелгі Қазақстан тарихы (6 сынып)
7. Орта ғасырлардағы Қазақстан тарихы
8. Қазақстан тарихы (8 сынып)
9. Қазақстан тарихы (7 сынып)
10. Қазақстан тарихы (10 сынып)
11. Дала мен қала (газеті)
12. Қазіргі заман тарихы (10 сынып)
13. Тест жинақтары
14. История (журнал)